

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

Коментарі до аграрних законодавчих ініціатив

APD/KAG/07/2015

Коментарі до концепції реформування аграрної науки на основі інноваційної моделі

Проф. доктор Петер Тіллак

Київ, листопад 2015 року

Про проект “Німецько-український агрополітичний діалог” (АПД)

Проект «Німецько-український агрополітичний діалог» підтримує Україну у справі реформування аграрного законодавства та аграрної політики з урахуванням міжнародного досвіду Німеччини та інших країн, а також міжнародних організацій (ЕС, СОТ), відповідно до принципів ринкової економіки та структурної політики. Проект підтримується Федеральним міністерством продовольства та сільського господарства ФРН в межах програми двостороннього співробітництва та реалізується у співпраці з уповноваженою компанією ТОВ ГФА Консалтинг груп та виконавцями проекту – компанією ТОВ ІАК АГРАР КОНСАЛТИНГ та Лейбніц-Інститутом аграрного розвитку в країнах перехідної економіки (ІАМО). З українського боку відповідальним за виконання проекту є Інститут економічних досліджень і політичних консультацій (ІЕР).

www.apd-ukraine.de

Автор

Проф. доктор Петер Тіллак

petertillack@online.de

КОНЦЕПЦІЯ
реформування аграрної науки на основі інноваційної моделі

1. Проблема, яка потребує розв'язання

В сучасному світі наука є визначальною складовою розвитку економіки та якісного покращення життя громадян. У передових країнах світу стрімко зростає наукоємність продукції, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері та коштів на її фінансове і ресурсне забезпечення. Тенденції в Україні є протилежними.

За даними Держстату, фінансування науки в Україні із усіх джерел у 2014 році склало лише 0,7 відсотка від ВВП (відповідне фінансування науки у відсотках від ВВП в країнах ЄС та інших розвинених країнах світу складає – у Фінляндії й Швеції – 3,7; США та Німеччині – 2,7; Франції – понад 2,1; Великій Британії – 1,8. Показник наукоємності ВВП в країнах ЄС у середньому складає понад 1,9%).

Незважаючи на давні традиції та заслужену репутацію, система аграрної науки в Україні потребує вдосконалення, зокрема, через недостатній рівень інтеграції теоретичних і прикладних досліджень, також фактичну відсутність українських аграрних науковців на міжнародній науковій арені і зворотного зв'язку між науковими дослідженнями, аграрною освітою, консультативними послугами та реальними потребами фермерів і агробізнесу. У результаті у більшості випадків рівень розробок української аграрної науки відстає від аналогічних розробок в розвинутих країнах світу, а наукові дослідження мають незначне фінансування з державного бюджету за майже повної відсутності фінансування з боку бізнесу. Незважаючи на один з найбільших в Європі аграрний потенціал країни, науковці в Україні через мінімізацію витрат на службові відрядження недостатньо беруть участь у міжнародних на-

укових конференціях, через високу плату за публікацію рідко друкуються в провідних наукових журналах.

Недостатня матеріально-технічна оснащеність окремих наукових установ, недостатність фінансування досліджень та експериментального виробництва призводить до нераціонального фінансування науково-дослідних робіт, недосконалості формування державного замовлення на наукову продукцію та системи її впровадження в агропромислове виробництво.

За нинішнього стану справ назріває криза всередині наукової спільноти – низька мотивованість до праці, зниження соціальних гарантій – не стимулюють творчу продуктивну роботу вчених.

Все це вимагає покращення умов функціонування і розвитку аграрної науки задля створення нової системи інноваційного розвитку агропромислового комплексу та сільської місцевості. Результатом існуючих недоліків у розвитку аграрної науки є відсутня дієва система трансферу інновацій, розповсюдження сучасних технологій виробництва і переробки сільськогосподарської продукції та методів і способів організації і менеджменту в аграрному підприємстві, а також державного управління в агропромисловому комплексі.

Примітка/коментар

До 1. Проблема, яка потребує розв'язання

Виходячи з ролі наук для економічного та соціального розвитку, вказується на обмежену підтримку наук і при цьому особливо аграрних наук в Україні, у міжнародному порівнянні, та на відповідні наслідки цього для розвитку економіки країни. З цими висловлюваннями слід в повній мірі погодитися.

2. Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання

Основними причинами погіршення стану аграрної науки є:

1. державне фінансування аграрної науки за залишковим принципом;

2. переважне спрямування науковими установами видатків з державного бюджету на соціальні виплати;
3. відсутність видатків розвитку на оновлення матеріально-технічної бази наукових установ;
4. недосконалість наявної мережі наукових установ системи аграрної науки;
5. низький рівень фінансування інноваційної діяльності та інноваційних підходів до наукової діяльності;
6. низький рівень мотивації, що не сприяє залученню висококваліфікованих кадрів та молоді до роботи в навчальних закладах та наукових установах;
7. слабка інкорпорація в світову систему знань;
8. невизначеність на державному рівні пріоритетних напрямів розвитку аграрної науки, що призводить до розпорошення фінансування науково-дослідних робіт;
9. недосконалість формування державного замовлення на наукову продукцію і відсутності ефективної системи впровадження наукових розробок в агропромислове виробництво;
10. відсутність системи оцінки прикладних досліджень;
11. невідповідність рівня матеріально-технічної бази ряду наукових установ потребам сучасного аграрного виробництва;
12. неефективна спільна діяльність в експериментальній базі НААН.

Розв'язання проблеми можливе за умови реформування аграрної науки на основі застосування інноваційно-орієнтованих моделей, що дасть змогу підвищити її якість, результативність і ефективність використання кадрового та наукового потенціалу галузі, забезпечити конкурентоспроможність агропромислового сектору національної економіки.

Примітка/коментар

До 2. Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання

В аналізі представлені найважливіші причини незадовільного стану аграрних наук України.

Причини незадовільної ситуації можна розподілити на декілька груп: фінансові, структурні та організаційні. Однак, при перерахунку подібна класифікація не використовується. Тому була здійснена спроба по новому класифікувати основні комплекси причин. Пропонується відповідно відкоригувати перелік. До фінансових причин відносяться надто мале державне фінансування, відсутність концентрації фінансових засобів для проведення досліджень на основних завданнях та недостатнє матеріально-технічне забезпечення дослідницьких установ. Назване другим пунктом по пріоритетності фінансування соціальних виплат у порівнянні з аграрними дослідженнями слід виключити з переліку, якщо таке протиставлення окремих позицій бюджету є недоцільним. Існують ще багато інших сфер бюджету, які мають пріоритетність перед аграрними дослідженнями. Структурні дефіцити виникають у організаційній структурі НААН, мережі її установ, неефективному співробітництві в експериментальній області. В якості організаційних недоліків (дефіцити менеджменту) слід зазначити передачу замовлень по проведенню досліджень, систему оцінки дослідницьких досягнень, недостатню мотивацію співробітників та надто обмежену міжнародну діяльність.

До найважливіших причин погіршення стану аграрної науки належать:

- 1. державне фінансування аграрної науки ведеться за рахунок фінансових засобів, які залишилися після фінансування інших областей;*
- 2. ¹*
- 3. недостатнє визначення пріоритетних областей розвитку аграрної науки державою, що веде до широкого розсіювання фінансування досліджень;*
- 4. недосконалість наявної мережі дослідницьких установ системи аграрної науки;*
- 5. неефективне співробітництво на експериментальній базі Національної Академії Аграрних Наук;*
- 6. недостатня відповідність матеріально-технічного забезпечення наукових установ потребам сучасного аграрного виробництва;*
- 7. недостатні витрати на оновлення матеріально-технічного оснащення наукових установ;*
- 8. відсутність системи оцінювання прикладних досліджень;*
- 9. недосконала процедура розподілу державних замовлень для інтенсивної дослідницької роботи та відсутність ефективної системи впровадження наукових результатів у аграрне виробництво;*
- 10. недостатнє фінансування інноваційної діяльності, а також інноваційних підходів до наукової діяльності;*

¹*Цей пункт тут є зайвим, він є похідним з вище згаданого. Існує іще багато інших областей, які матимуть пріоритет у фінансуванні порівняно з сільським господарством!*

11. слабка мотивація, яка перешкоджає залученню до роботи аграрних установ високо кваліфікованих спеціалістів та молоді;

12. незначна участь у міжнародній системі поширення знань;

Рішення проблеми може полягати тільки у реформуванні аграрної науки з використанням інноваційних підходів, що підвищуватиме її якість та ефективність, а також ефективність використання спеціалістів та наукового потенціалу, а також повинно гарантувати конкурентоспроможність аграрного сектору української економіки.

3. Мета і строки реалізації Концепції

Метою Концепції є створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для формування сприятливого наукового інституційного середовища аграрної науки та розвитку її до рівня, який би відповідав світовим досягненням із збереженням наявного дослідницького потенціалу, оновленням підходів та посиленням ефективності аграрної науки і технології через:

1. забезпечення інтеграції вітчизняних наукових досліджень у міжнародний дослідницький простір;
2. забезпечення ефективного управління державною власністю;
3. задоволення потреб товаровиробників у інноваційних наукових розробках;
4. удосконалення комунікативної системи, яка забезпечить транспарентність, динамічність розповсюдження і популяризацію аграрних знань та інноваційних технологій;
5. збереження самоврядності НААН;
6. збереження державного фінансування для фундаментальних наукових та пріоритетних прикладних досліджень;
7. диверсифікацію джерел фінансування наукових досліджень та створення сприятливих умов оподаткування діяльності наукових установ та навчальних закладів;
8. зміцнення дослідницької інфраструктури (кластерні дослідницькі центри, науково-виробничі центри та об'єднання, наукові парки, бізнес-інкубатори), що інтенсифікує результативність, ефективність використання кадрового та нау-

кового потенціалу, забезпечить інноваційну конкурентоспроможність аграрного сектору економіки;

9. забезпечення підвищення ефективності та конкурентоспроможності наукових досліджень і розробок;
10. орієнтацію наукових досліджень і розробок на задоволення потреб товаровиробників у інноваційних продуктах;
11. посилення партнерських зв'язків науки та бізнесу, комерціалізацію інновацій та наукових розробок, трансфер технологій та науковий маркетинг;
12. зближення наукової складової між освітянськими та науковими установами.

Для реалізації положень Концепції передбачається розробити план заходів на 2016-2025 роки.

Примітка/коментар

До 3. Мета і строки реалізації Концепції

У даному пункті сформульовано важливі цілі для аграрних наук. Аналогічно до попереднього пункту тут також рекомендується нова структура переліку для нового упорядкування окремих цілей з точки зору структури, фінансування та організації.

У переліку, однак, не вистачає найважливішої цілі: визначення потреби у дослідженнях! Хоча і зазначається вимога щодо задоволення інтересів виробників товарів у інноваційних результатах досліджень, однак, нічого не говориться про те, в чому вона взагалі полягає. Тому до каталогу обов'язково має бути додано пункт, в якому міститиметься визначення потреби у дослідженнях для фундаментальних наукових досліджень та прикладних досліджень за науковими дисциплінами (аграрна економіка включаючи сільську місцевість, тваринництво, ветеринарна медицина, рослинництво включаючи захист ґрунтів, аграрне навколишнє середовище). Це завдання може бути взяте на себе Науковою Радою, яку необхідно заснувати для аграрних досліджень (дивись пункт 5). Самоуправління НААН має зберегтися, однак, під жорстким державним контролем. Задоволення потреб товаровиробників у інноваційних продуктах або наукових розробках двічі згадується в переліку, тому одне згадування слід убрати. В проекті документу на першому місці стоїть забезпечення інтеграції українських аграрних досліджень у міжнародний науковий простір. Цей пункт має бути перенесений в кінець: тільки після доведення міжнародної працездатності це завдання може бути виконане!

Концепцією передбачається більш жорсткий підхід до необхідних правових, організаторських та фінансових передумов для створення сприятливого наукового та інституційного се-

редовища для аграрної науки та її розвиток до такого рівня, який відповідатиме міжнародним досягненням зі збереженням наявного дослідницького потенціалу, оновленням підходів та посиленням ефективності аграрної науки та аграрних технологій. Для цього слід використовувати наступні засоби:

1. визначення потреби у дослідженнях: фундаментальні дослідження, прикладні дослідження за науковими дисциплінами (аграрна економіка включаючи сільську місцевість, тваринництво, ветеринарна медицина, рослинництво включаючи захист ґрунтів, аграрне навколишнє середовище);
 2. забезпечення ефективного управління державною власністю, яка використовується для проведення досліджень;
 3. збереження самоуправління НААН під державним контролем;
 4. посилення дослідницької інфраструктури (кластерні дослідницькі центри, науково-господарські центри та союзи, наукові парки, ґрундерні центри) для ефективного використання наукового потенціалу та експертного потенціалу, а також підвищення інноваційної конкурентоспроможності аграрного сектору економіки;
 5. збереження державного фінансування фундаментальних досліджень та найважливіших областей прикладних досліджень;
 6. диверсифікація джерел фінансування досліджень, а також створення сприятливих передумов для оподаткування діяльності наукових та навчальних установ;
 7. гарантування високої ефективності та конкурентоспроможності досліджень та їхніх результатів;
 8. покращення системи комунікації, яка має гарантувати прозорість, динамічне поширення та популяризацію аграрних знань та інноваційних технологій;
 9. задоволення потреб виробників товарів у інноваційних результатах досліджень;
 10. посилення партнерських відносин між наукою та економікою, комерціалізації інновацій та наукових результатів, трансферу технологій та наукового маркетингу;
 11. значне зближення навчальних та дослідницьких установ;
 12. забезпечення інтеграції українських досліджень у міжнародний науковий простір;
- Для реалізації норм концепції передбачена розробка плану заходів на 2016-2025 роки.
-

4. Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Реформування аграрної науки можливе за трьома варіантами:

1. збереження неефективних підходів до системи управління та наявного рівня бюджетного фінансування аграрної науки, що не сприятиме розвитку науки та не задовольнить потребу агропромислового комплексу країни в наукових знаннях та нових технологіях;
2. суттєве збільшення обсягів бюджетного фінансування фундаментальних досліджень, прикладних наукових і науково-технічних розробок, що не враховує фінансові можливості держави та не змінить підходів до управління та впровадження наукових розробок у виробництво;
3. удосконалення системи управління аграрною наукою та підходів до формування пріоритетних напрямів досліджень та їх фінансування, що сприятиме підвищенню інноваційного потенціалу аграрної науки, переходу до фінансування науково-технічних розробок переважно за результатами проведення відкритих конкурсів інноваційних проектів, поліпшенню взаємодії між науковими установами та агробізнесом, іншими зацікавленими сторонами.

Третій варіант є оптимальним, оскільки забезпечить створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для формування сприятливого наукового інституційного середовища аграрної науки та розвитку її до рівня, який би відповідав світовим досягненням із збереженням наявного дослідницького потенціалу.

Примітка / коментар

До 4. Концепція рішення проблеми

В тексті проекту названі три шляхи вирішення проблеми, два з яких самі по собі стають зайвими на підставі зображення їхніх наслідків. Оскільки останній зазначений шлях є єдиним можливим, перші дві позиції мають бути викреслені без надання заміни. Відповідно до цього також пропонується використати наведену тут назву.

Реформування аграрної науки вимагає:

Покращення системи управління аграрною наукою та підходів до створення пріоритетних областей дослідження та їхнього фінансування, що сприятиме підвищенню інноваційного потенціалу аграрної науки, переходу до фінансування науково-технічних здобутків переважно за результатами відкритої конкуренції інноваційних проектів та покращення співро-

бітництва між науковими установами та аграрним господарством, а також іншими зацікавленими дієвими особами.

Заходи забезпечуватимуть більш жорсткі підходи до необхідних організаторських, правових та фінансових передумов для створення сприятливого наукового та інституційного середовища для аграрної науки та її розвиток до рівня, який відповідатиме міжнародним досягненням за умови збереження наявного дослідницького потенціалу.

5. Шляхи і способи розв'язання проблем

Виконання Концепції передбачає:

1. створення Міжвідомчої наукової ради з питань координації розвитку аграрної науки та формування державного замовлення на наукову продукцію для агропромислового комплексу за кошти державного бюджету із залученням до її складу представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади, комітетів Верховної Ради України, бізнесу, НАН, НААН, аграрних вищих навчальних закладів та громадських професійних об'єднань, міжнародних експертів;
2. проведення незалежного аудиту наукових досліджень і аудиту ефективності використання активів наукових установ аграрної науки із залученням науковців України і інших країн, представників професійних виробничих об'єднань та провідних аудиторських компаній з метою визначення оптимальної кількості та розміру активів, необхідних для потреб наукової діяльності та подальшого розвитку аграрної науки;
3. визначення за результатами аудиту подальших перспектив діяльності наукових установ;
4. поступовий перехід на фінансування наукових програм і тематик за принципом системи ключових показників ефективності KPI (Key Performance Indicators).
5. перехід на фінансування науково-дослідних установ на конкурсній основі;
6. формування в системі аграрної науки кластерних дослідницьких і науково-виробничих центрів, науково-виробничих об'єднань і наукових парків, інших

- наукових та науково-виробничих інституцій на основі державної та приватної власності;
7. формування інноваційного фонду розвитку аграрної науки;
 8. організації інформаційного забезпечення наукових досліджень, створення електронної бази наукових досліджень і вітчизняних електронних бібліотек;
 9. вдосконалення системи впровадження у виробництво наукових розробок та сприяння поширення інновацій, зокрема, через систему дорадництва шляхом удосконалення діяльності консультативних дорадчих служб, консалтингових центрів на базі науково-дослідних інститутів та вищих навчальних закладів (філій, центрів тощо) у регіонах;
 10. сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву в сфері аграрних наук та заохочення до створення спільних дослідницьких та освітніх програм із закордонними партнерами, зокрема, в європейській дослідницькій зоні;
 11. розширення програм надання грантів молодим ученим і викладачам для проведення досліджень та створення соціально-економічних умов для залучення молоді до наукових досліджень;
 12. удосконалення систем стажування наукових і науково-педагогічних працівників за принципом безперервного навчання «освіта протягом життя» в тому числі на міжнародному рівні.
-

Примітка/коментар

До 5. Шляхи і способи розв'язання проблем

Як важливий крок для подолання проблеми в області аграрних досліджень називається заснування Наукової Ради для наукових досліджень. Подібний орган має обов'язково бути створеним. Однак, він має бути не надто великим, щоб бути дійсно працездатним. Перерахування, наведене у документі настановує на підозру, що тут має створюватися алібі-орган. Якщо має місце присутність усіх можливих «зацікавлених» виконавчих органів та усіх можливих парламентських комітетів, може бути важко приймати конструктивні рішення. Тільки дійсно компетентні експерти повинні працювати у Раді, а їхня кількість має бути обмеженою.

У ескізі документу повністю відсутня важлива передумова для підвищення працездатності НААН: незалежне оцінювання усіх наукових установ.

Це незалежне оцінювання наукової працездатності всіх установ НААН повинно проводити-

ся на основі міжнародного досвіду (дивись опитувальники для оцінки Інституту WGL в Німеччині², які додаються (значно скорочена версія). Результати оцінювання слугують для визначення та підтримки працездатних установ, а також для закриття мало успішних. Прийняття рішень щодо майбутньої структури НААН безумовно вимагає також врахування потреби (див. п.3 Мета та строки реалізації Концепції) фундаментальних та прикладних досліджень для окремих наукових дисциплін.

В зв'язку із цим слід також розробляти штатний розклад для наукових співробітників. Імовірно не можна обійтися без скорочення робочих місць, як важливого заходу з раціоналізації роботи. Рішення про подальше надання робочого місця науковцям приймається за результатами оцінювання результатів їхніх досліджень незалежними експертами.

Пункт щодо аудиторської перевірки, який часто підіймається в документі є необхідним, однак, він може бути тільки підпорядкованою частиною загальної оцінки працездатності установи. На першому місці повинно стояти об'єктивне оцінювання результатів аграрних досліджень.

В даному проекті документі в якості важливого завдання при поширенні та використанні наукових результатів наводиться консультування виробників товарів. З цим слід безумовно погодитись. Тут видається необхідним прийняття рішення щодо того, чи наукові установи самостійно візьмуть на себе завдання по консультуванню (менш добре!) чи консультування має бути взятим на себе державними (офіційне консультування) або приватними службами. Необхідно також прийняти рішення щодо фінансування консультативних послуг (консультування веде до вищої продуктивності, таким чином воно може зумовлювати певні витрати у підприємств!)

Реалізація концепції передбачає наступні кроки:

- 1. створення Наукової Ради для координації аграрної науки та для розподілу державних замовлень для наукової роботи для аграрного сектору при Кабінеті Міністрів України. До складу даного органу мають входити компетентні представники політики, економіки та науки, а також міжнародні експерти;*
- 2. незалежне оцінювання наукової працездатності всіх установ НААН на основі міжнародного досвіду (дивись опитувальник для оцінювання Інституту WGL, який додається (значно скорочена версія). Результати оцінювання повинні слугувати для того, щоб визначати та підтримувати працездатні установи, а також закривати менш успішні. В зв'язку із цим слід також розробляти штатний розклад для наукових співробітників. Рішення щодо подальшого надання робочого місця науковцям має прийматися за результатами оцінювання результатів їхніх досліджень незалежними експертами*
- 3. незалежний бухгалтерський аудит та ефективність використання фінансових засобів НААН та іншими державними дослідницькими установами Міністерства аграрної політики та продовольства України, включаючи сільськогосподарські угіддя, з залученням*

²Наукове співтовариство Готфрід Вільгельм Лейбніц

науковців з України та інших країн, представників спеціалізованих виробничих об'єднань та провідних аудиторських компаній для визначення оптимального об'єму основних засобів виробництва, які є необхідними для задоволення потреб науки і подальшого розвитку аграрної науки;

- 4. визначення подальших напрямків роботи наукових установ за результатами бухгалтерської перевірки;*
 - 5. поступовий перехід до фінансування наукових установ за системою виробничих показників KPI (Key Performance Indicators);*
 - 6. перехід до фінансування дослідницьких установ на підставі тендерів для наукових проєктів;*
 - 7. створення кластерних дослідницьких центрів, науково-господарчих союзів та наукових парків, інших дослідницьких та науково-господарчих установ з урахуванням результатів наукового оцінювання на основі приватної та державної власності;*
 - 8. створення інноваційного фонду для розвитку аграрної науки;*
 - 9. забезпечення досліджень інформацією, створення електронного банку даних наукових досліджень та українських цифрових бібліотек;*
 - 10. покращення системи впровадження наукових результатів у виробництво, сприяння поширенню інновацій, між іншим завдяки системі консультування на шляху до удосконалення діяльності консультативних служб та консалтингових центрів на основі дослідницьких та наукових установ (їхніх філій, центрів, тощо) в регіонах;*
 - 11. сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву в області аграрних наук та створення спільних дослідницьких та освітніх програм з партнерами за кордоном, між іншим в європейській дослідницькій зоні;*
 - 12. поширення фінансової підтримки для молодих вчених та викладачів для проведення досліджень, а також створення соціально-економічних передумов для залучення молоді до наукових досліджень;*
 - 13. покращення системи здійснення наукових досліджень та підвищення кваліфікації за принципом навчання протягом всього життя також і на міжнародному рівні.*
-

6. Очікувані результати

Виконання Концепції дасть змогу:

1. оптимізувати інституційну структуру аграрної науки та чисельність працівників наукових установ, що сприятиме підвищенню ефективності використання коштів державного бюджету для розв'язання пріоритетних проблем галузі;

2. оновити зміст наукових досліджень і розробок з урахуванням забезпечення продовольчої і економічної безпеки держави та сталого аграрного виробництва;
 3. підвищити конкурентоспроможність сектору наукових досліджень і розробок;
 4. збільшити фінансування прикладних досліджень приватними структурами;
 5. оновити матеріально-технічну базу наукових установ;
 6. збільшити індекс цитування (H-index) вчених на 4,8 % до 2020 року;
 7. збільшити частку приватної підтримки в науково-технічній та інноваційній сферах;
 8. збільшити частку інноваційно активних підприємств;
 9. удосконалити інструменти державної підтримки інноваційної діяльності у аграрній галузі;
 10. оптимізувати видатки з державного бюджету на аграрну науку та забезпечити їх ефективне використання.
-

Примітка/коментар

До 6. Очікувані результати

Слід погодитися з результатами, яких очікують. Мало доцільним виглядає лише встановлення певної цифри щодо покращення цитування публікацій українських науковців – така цифра, через складність конкретного виміру (які публікаційні органи буду залучені, які дані мають слугувати основою, тощо) не має входити до опису в подібному основоположному документі.

7. Обсяг фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Концепції

Фінансування плану заходів щодо реалізації Концепції здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів у межах асигнувань, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Для виконання зазначеного плану заходів може також залучатися міжнародна технічна та фінансова допомога.

Додаток 1. Опитувальник для оцінювання Інституту WGL (значно скорочена версія)

1. Структура

- 1.1. Завдання, організація та правова форма: завдання зі статуту, органограма, організаційно-правові регулювання (наприклад, статут, договір товариства), список провідних науковців, професійна біографія провідних науковців (дані щодо профілю досліджень, важливі служби та функції за межами установи).
- 1.2. Органи установи: перелік членів Наукової Ради та наявності комісії користувачів установи (актуальний склад та члени за минулі сім років), перелік членів наглядового органу установи (актуальний склад та члени за минулі сім років).

2. Оточення установи

- 2.1. Національне та міжнародне оточення: внутрішні та закордонні інституції, які працюють в робочому полі установи.
- 2.2. Міжрегіональне значення та загальнодержавні науково-політичні інтереси до установи, причини надавати підтримку за межами вищого навчального закладу.

3. Загальна концепція та профіль

- 3.1. Розвиток установи / робочої програми за останні роки (розвиток дослідницько-стратегічного спрямування або профілю установи, зміна змістовних основних напрямків роботи з часу останнього оцінювання).
- 3.2. Робочі результати
 - 3.2.1. Дослідницькі та публікаційні результати (дослідницькі та публікаційні результати установи; концепція публікацій): список 10 найважливіших публікацій за 20xx – 20zz роки; кількість прав щодо охорони розумової праці/патентів (20xx – 20zz), список проектів, профінансованих за рахунок залучення додаткових фінансових засобів (20xx – 20zz), список завершених кваліфікаційних робіт – отримання ступеня доктора наук, доцента (20xx – 20zz).
 - 3.2.2. Подальші результати роботи, засновані на дослідженнях.
 - 3.2.2.1. Наукові послуги та інфраструктурні завдання: послуги та сервісні продукти, цільова група для надання наукових пос-

луг та задач щодо інфраструктури; концепція щодо сервісу або послуг.

3.2.2.2. Наукове консультування: цільові групи для надання послуг по консультуванню для політики, союзів та органів управління. Експертна та роз'яснювальна робота співробітників.

3.2.2.3. Трансфер знань та технологій: стратегія щодо використання окремих робочих та дослідницьких результатів (патенти, ліцензії, заснування підприємств). Пропозиції щодо підвищення кваліфікації та навчання для сторонніх.

3.3. Наукові заходи та суспільна діяльність

3.3.1. Конференції та центральні заходи в установі: конференції, конгреси, виставки національні/міжнародні, участь у важливих центральних зовнішніх заходах; список важливих заходів, організованих установою.

3.3.2. Суспільна діяльність: стратегія щодо дієвого поширення у суспільстві результатів роботи.

3.4. Стратегічне планування роботи установи на наступні роки – потенціал розвитку полів дослідження або робочих полів (середньострокові змістовні цілі установи за прикладом довгострокової стратегії).

3.5. Відповідність матеріального устаткування, забезпечення приміщеннями і персоналом, з урахуванням потреб для реалізації стратегічних цілей (матеріальне устаткування, забезпечення персоналом (великі прилади, ІТ-/комп'ютерне устаткування); зміна устаткування, якого вимагають; стратегія щодо залучення фінансових засобів зі сторони).

3.6. Фінансові надходження та витрати.

4. Перелік структурних одиниць за окремими областями, їхні робочі напрямки діяльності, області дослідження; (розвиток дослідницько-стратегічного спрямування окремих областей, складання каталогу питань за аналогом загального каталогу для установи).

5. Кооперація та створення мережі

5.1. Інституційна кооперація з вищими навчальними закладами: спільне призначення, навчальні завдання, навчальні заходи, супроводження наукових кваліфікаційних робіт (список договорів по кооперації, список навчальних заходів, проведених співробітниками установи).

5.2. Інституційна кооперація з іншими установами в країні та за її межами: дос-

лідницькі об'єднання, участь у діяльності об'єднань чи міжнародних проєктах; стратегія інтернаціоналізації установи. Гостьове перебування науковців в установі, гостьові перебування співробітників в інших установах.

6. Підтримка персоналу та молодих науковців

- 6.1. Розвиток персоналу установи, структура персоналу: процедури обіймання посад, особливо, провідних науковців. Заходи по підвищенню кваліфікації в середині установи.
- 6.2. Сприяння рівноправності статей та сумісності родини та професії.
- 6.3. Підтримка наукової молоді, концепти сприяння навчанню молоді; фінансування пошукачів та дисертантів.
- 6.4. Професійна кваліфікація ненаукових співробітників: заходи та програми професійної кваліфікації; число та вид місць для навчання та спеціальна освіта, яку отримують по завершенні навчання.

7. Гарантування якості

- 7.1. Внутрішній менеджмент якості, підходи до забезпечення якості робочих результатів; забезпечення виконання правил доброї наукової практики.
- 7.2. Управління якістю через Наукову Раду установи: метод роботи, частота зустрічей (протоколи, звіти аудиту).
- 7.3. Реалізація/виконання рекомендації останньої зовнішньої перевірки.